

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΔΕΥΤΕΡΑ 15 ΙΟΥΝΙΟΥ 2020
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ (ΠΑΛΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ)
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

A1. Ο αρθρογράφος του κείμενου αναφέρεται στη σημασία της ανάγνωσης των βιβλίων. Αρχικά, η διαδικασία αυτή αποτελεί μέσο διαμόρφωσης της ατομικής ιδιοσυγκρασίας. Επιπρόσθετα, επισημαίνεται ότι οι ιστορικές αφηγήσεις κατέχουν περίοπτη θέση στην ανθρώπινη κοινωνία. Ωστόσο, η ανάγνωση αντιμετωπίζεται πλέον ως ένας εναλλακτικός τρόπος δραστηριότητας. Βασικός παράγοντας επαναπροσδιορισμού της ανάγνωσης αποτελεί η τεχνολογική εξέλιξη, αφού έδωσε ερεθίσματα με στόχο την ενίσχυση της διαδικασίας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την αυτενέργεια του κάθε ανθρώπου στο πλαίσιο της πρόσληψης των νοημάτων. Έτσι, η δυναμική της ανάγνωσης, η οποία δε γνωρίζει από χωροχρονικά σημεία και διαπροσωπικές σχέσεις, ασκεί τη δική της επιρροή στην ψυχολογία του ανθρώπου.

B1:

- α) Σωστό
- β) Σωστό
- γ) Σωστό
- δ) Λάθος
- ε) Λάθος

B2:

α) 1^{ος} τρόπος ανάπτυξης παραγράφου: με παραδείγματα: «Οι Ευρωπαίοι... δραστικά»
2^{ος} τρόπος ανάπτυξης παραγράφου: σύγκριση – αντίθεση. Συγκρίνεται αντιθετικά ο τρόπος ανάγνωσης και υπάρχει παράλληλα η διαρθρωτική λέξη «αλλά». «Οι αρχαίοι ...δραστικά».

β) Στην 5^η παράγραφο του κειμένου ο συγγραφέας κάνει χρήση τριών διαφορετικών προσώπων:

- **β' ενικό:** « Η ανάγνωση ... δικό σου». Με τη χρήση του β' ενικού ο συγγραφέας δημιουργεί ένα κλίμα διαλόγου με τον δέκτη, προσδίδει στο λόγο οικειότητα, αμεσότητα, ζωντάνια.

- **α' πληθυντικό:** « Ειδικά σε χώρες... τελείωσαν με μας». Με τη χρήση του α' πληθυντικού ο συγγραφέας εκφράζει τη καθολικότητα του φαινομένου, τη συλλογικότητα. Προσδίδει ζωντάνια και αμεσότητα.
- **α' ενικό:** «Προσωπικά... χέρια μου». Με τη χρήση του α' ενικού ο συγγραφέας εκφράζει προσωπική, εξομολογητική διάθεση, κάνει μια προσωπική κατάθεση των σκέψεων και των συναισθημάτων του.

B3:

α) Στις υπογραμμισμένες φράσεις του αποσπάσματος ο συγγραφέας κάνει χρήση της ποιητικής λειτουργίας της γλώσσας.

«ρίχτηκα με τα μούτρα» → συγκεντρώθηκα, αφοσιώθηκα

«έπεφτε στα χέρια μου» → αποκτούσα, έβρισκα

β) σφυρηλατεί = δημιουργεί

εναλλακτική = διαφορετική

προώθηση = υποστήριξη

μεγεθύνει = αυξάνει

B4:

α) «κατανοήσουμε τον κόσμο» → κατανόηση του κόσμου

« να μοιραστούμε αυτή την εμπειρία μας» → μοίρασμα της εμπειρίας μας.

Με τη χρήση ονοματικών συνόλων διατυπώνονται με συντομία και πυκνότητα τα μηνύματα, ο πομπός ανάγεται από το συγκεκριμένο στο καθολικό.

β) 1. – ένας άνθρωπος με ένα βιβλίο- η διπλή παύλα: περικλείει επεξηγηματικά νοήματα, απαραίτητα για την νοηματική πληρότητα του κειμένου.

2. « ένας αναγνώστης ...μόνο μία» εισαγωγικά: περικλείουν τα λόγια κάποιου που μεταφέρονται αυτούσια.

3. «τέχνη

Γ1.

Επικοινωνιακό πλαίσιο: ομιλία , ρηματικά πρόσωπα: α' ενικό και πληθυντικό, β' πληθυντικό, γ' ενικό και πληθυντικό, **προσφώνηση**: Κύριοι καθηγητές, αγαπητοί συμμαθητές/τριες, **αποφώνηση**: Ευχαριστώ για το χρόνο σας.

Πρόλογος: Αναφορά στην προσφορά του βιβλίου στην εξέλιξη του ανθρώπινου πολιτισμού. Διάδοση επιστημονικών επιτευγμάτων και πολιτιστικών εξελίξεων σε όλα τα μέρη του κόσμου στη διάρκεια των αιώνων, ώστε να αποτελέσουν κτήμα όλων των ανθρώπων. Ανεκτίμητη η συμβολή του στην πρόοδο των κοινωνιών.

Α' ζητούμενο → η συμβολή του βιβλίου στη συγκρότηση της προσωπικότητας των νέων:

Το βιβλίο:

-Συντείνει τα μέγιστα στην πνευματική καλλιέργεια, γιατί οξύνει τον νου και την κρίση του ανθρώπου, ο οποίος παρακολουθεί απόψεις, τις συγκρίνει, τις αντιθέτει και ωριμάζει πνευματικά, ώστε να διαμορφώσει τη δική του άποψη. Έτσι, καθίσταται ικανός να επιλύει ο ίδιος τα προβλήματά του και να συμβάλλει στην πρόοδο.

-Διευρύνει τους γνωστικούς ορίζοντες του ανθρώπου και πλουτίζει το πνεύμα του. Απομακρύνει από την αμάθεια και τις προλήψεις, γεννά πνευματικές ανησυχίες και αναζητήσεις και αναπτύσσει τη κριτική ικανότητα.

-Αναπτύσσει τη φαντασία. Βοηθά τον άνθρωπο να ξεφύγει από τον πραγματικό κόσμο και να ταξιδέψει με τη φαντασία του κι έτσι κατακτά την ανθρώπινη αυθυπαρξία.

-Τα βιβλία είναι μέσο διερεύνησης του εαυτού και διαμόρφωσης στάσης ζωής. Οι άνθρωποι αποκτούν αυτοσυνειδησία και γνωρίζοντας βαθύτερα τον εαυτό τους κατανοούν τον συνάνθρωπο κι έρχονται σε πιο ουσιαστική επικοινωνία μαζί του.

-Ηθικοποιεί μέσα από την προβολή ανώτερων ιδανικών και ακατάλυτων αξιών. Προωθεί υγιή πρότυπα, ανθρωπιστικές αξίες και ηθικές αρχές. Έτσι, ο άνθρωπος γίνεται κοινωνός υψηλών ιδεών.

-Καλλιεργεί τη δημοκρατική συνείδηση. Ανοίγει διάλογο με το συνάνθρωπο, γιατί αποτελεί μέσο έκφρασης του εσωτερικού κόσμου, και βοηθά τα άτομα να συνειδητοποιήσουν την αξία της ελεύθερης έκφρασης.

-Καλλιεργεί κοινωνικές αρετές: αγάπη, αλληλεγγύη, αλληλοκατανόηση, ειρηνική συμβίωση, φιλία, δικαιοσύνη. Οι αρετές αυτές προάγουν τις κοινωνικές σχέσεις των ανθρώπων και συντελούν στην πρόοδο του κοινωνικού συνόλου.

Β' ζητούμενο → δράσεις εντός κι εκτός σχολείου, ώστε οι νέοι να εμπλακούν ενεργά στην αναγνωστική εμπειρία:

- Οικογένεια: εκ μέρους της οικογένειας χρειάζεται συστηματικότερη στροφή προς τα πνευματικά ενδιαφέροντα, ώστε οι γονείς να αποτελέσουν θετικό πρότυπο για τα παιδιά. Αναγκαίο είναι να περιοριστεί ο χρόνος που σπαταλούν οι γονείς και τα παιδιά στην τηλεόραση και να αφιερωθεί στην ανάγνωση βιβλίων και στην οικογενειακή συζήτηση σχετικά με το περιεχόμενό τους.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΘΕΜΑΤΩΝ Βασιλειάδου Μ., Εσκιτζή Ρ., Κοντογεώργος Ε., Νεοχωρίδου Ι., Παπαπετρίδου Μ., Σεβρής Κ., Στρίγγας Γ., Χασιώτης Θ.